

Noutăți în dreptul Uniunii Europene

ediția a V-a

24 mai 2018

Facultatea de Drept, Universitatea din București

Ajunsă deja la a cincea ediție, conferința **“Noutăți în dreptul Uniunii Europene”**, organizată de societatea civilă de avocați STOICA & Asociații, în parteneriat cu Facultatea de Drept a Universității București și Colegiul Juridic Franco – Român de Studii Europene, s-a desfășurat anul acesta pe data de 24 mai 2018, în Sala Constantin Stoicescu a Facultății de Drept, Universitatea București. Îmbinând noutățile dreptului Uniunii Europene cu provocările concrete cu care se confruntă practicienii dreptului din România și din restul Europei, conferința a oferit invitaților o mostră de *solidaritate manifestată pe două planuri: atât între universul juridic român și cel francez, cât și între lumea academică și practicienii dreptului*, așa cum a afirmat în deschidere **Prof. Univ. Dr. Valeriu Stoica, (Founding Partner, STOICA & Asociații)**.

Prof. Em. Dr. Vlad Constantinesco (Universitatea din Strasbourg) a fost primul care a luat cuvântul despre necesitatea garantării valorilor Uniunii Europene și subliniind, totodată, că Uniunea Europeană reprezintă nu doar o construcție economică, ci o entitate politică. În acest context, alături de garanția judiciară, *condiționalitatea democratică* apare ca un mecanism de asigurare a respectării efective a valorilor pe care Uniunea se întemeiază. În continuarea alocuțiunii, Prof. Constantinesco a prezentat cele două componente ale conceptului de condiționalitate democratică: pe de o parte, componenta externă, care vizează statele terțe beneficiare ale unor acorduri cu Uniunea Europeană și statele candidate, iar, pe de altă parte, componenta internă, ce privește statele membre. Comparând această condiționalitate cu instituția condiției din dreptul civil, profesorul Constantinesco a explicat cum ajutorul dat de către Uniune ar trebui să fie condiționat de respectarea valorilor acesteia, amintind și despre condiționalitatea financiară ca potențială nouă garanție.

În continuare, **Prof. Univ. Dr. Denys Simon (Școala de drept de la Sorbonne, Universitatea Paris 1 Panthéon Sorbonne)** a abordat tema raportului dintre dreptul Uniunii Europene și drepturile constituționale naționale. Plecând de la premisa că, în realitate, sunt rare cazurile de conflicte ireconciliabile între cele două categorii de norme, Prof. Simon reamintește că identitatea constituțională are o dublă valență, nefiind doar un criteriu de individualizare, ci având și o forță unificatoare. Astfel, *prevalența dreptului Uniunii Europene asupra ordinii juridice interne a statelor membre* nu este doar un deziderat al Uniunii, ci chiar condiția sine qua non a conceptului de uniune.

Discuția s-a mutat, apoi, către *consecințele neîndeplinirii de către statele membre a obligațiilor ce le revin conform dreptului Uniunii Europene*. Subiectul a fost prezentat de **Conf. Univ. Dr. Anne Rigaux (Școala de drept de la Sorbonne, Universitatea Paris 1 Panthéon Sorbonne)**, care a pus accentul în discursul său pe marele absent al unei astfel de proceduri în fața Curții de Justiție, și anume justițiabilul, cel asupra căruia se răsfrâng consecințele negative ale neconformării statului membru cu rigorile europene.

Cea de-a doua parte a conferinței a avut formatul *mesei rotunde*, la care au participat Sorin Ioniță (expert în reforma administrației publice, dezvoltare și politici locale, Expert Forum), Sorin Cuceraî (publicist), Prof. Em. Dr. Vlad Constantinesco, Conf. Univ. Dr. Anne Rigaux, Prof. Univ. Dr. Denys Simon și Prof. Univ. Dr. Valeriu Stoica. Cu această ocazie, s-au formulat două opinii contrastante cu privire la evoluția Uniunii Europene. În timp ce **Sorin Ioniță** a avut o perspectivă optimistă asupra viitorului Uniunii, întemeiată pe eurobarometrul proaspăt publicat, care relevă o *explozie a spiritului proeuropean*, la celălalt pol, **Sorin Cuceraî** a îmbrățișat o atitudine mult mai rezervată, afirmând că, deși Uniunea e un succes ca proiect economic, aceasta înregistrează un *eșec pe plan politic*. Cu toate acestea, Sorin Cuceraî s-a declarat un susținător al ideii de *federalism european*, ocazie cu care **Anne Rigaux** a confirmat că deja există instrumentele necesare federalismului, deși încă nu li se acceptă această etichetă. În același ton, Prof. Constantinesco a subliniat că rezervele față de federalism sunt cauzate, de fapt, de confuzia care se face între acest concept și centralizare, considerându-se în mod eronat că federalismul ar reprezenta un atentat la suveranitatea națională.

Trecând din sfera dreptului public în cea a dreptului privat, în discursul său, **Prof. Univ. Dr. Philippe Merle (Universitatea Paris 2 Panthéon Assas)** a prezentat regimul juridic al societăților europene, făcând, astfel, tranziția către a treia parte a conferinței.

S-a trecut astfel de la dreptul afacerilor către dreptul proprietății intelectuale, mai exact, către *problematika reparării prejudiciului în cazul contrafacerii mărcilor*. În acest sens, **Av. Andreea Micu (Partner, STOICA & Asociații)** și **Av. Ramona Bădescu (Associate, STOICA & Asociații)** au făcut o *analiză comparativă a acțiunii în anulare și a acțiunii în contrafacere* și au ridicat câteva întrebări cu privire la ipoteza în care, din diverse motive, ajung să fie înregistrate două mărci similare sau chiar identice. Dacă soluția clasică era introducerea unei acțiuni în anulare și abia apoi a unei acțiuni în contrafacere, CJUE schimbă optica prin jurisprudența recentă stabilind că, atât mărcile comunitare, cât și cele naționale, pot fi protejate direct printr-o acțiune în contrafacere. Într-o atare situație, prevalență urmează să aibă marca înregistrată anterior. Cu privire la repararea prejudiciului, însă, controversele identificate de Andreea Micu și Ramona Bădescu pornesc de la neconcordanța dintre legislația internă și cea de la nivel european în materie. Astfel, dificultățile practice în calcularea prejudiciului sunt iscate de transpunerea inexactă a textului Directivei nr. 48/2004 prin O.U.G. nr. 100/2005.

Av. Dragoș Bogdan (Senior Partner, STOICA & Asociații) a completat discuția din materia proprietății intelectuale cu prezentarea unei serii de cauze din jurisprudența CJUE cu privire la *dreptul de comunicare publică a operei*. Provocările de ordin practic, identificate de av. Dragoș Bogdan, sunt izvorâte tocmai din caracterul maleabil al definiției conceptului de „*comunicare publică*”, întrucât Curtea a analizat într-o manieră diferită condițiile cumulative ale existenței unei astfel de comunicări (actul de comunicare și adresarea acestuia către un public), în funcție de particularitățile fiecărei spețe, fapt ce a determinat, însă, o lipsă de predictibilitate a normelor în această materie.

La finalul conferinței, atenția invitaților a fost centrată pe *dreptul de a fi uitat în lumina jurisprudenței CJUE și CEDO*, într-o analiză realizată de **av. Constantin Cosmin Pintilie (Associate, STOICA & Asociații)**. În acest sens, părerea prezentată a fost în sensul în care, în ciuda manierei de abordare a dreptului de a fi uitat în cadrul prevederilor GDPR, și anume prin denumirea marginală a unui articol dedicat dreptului de a solicita ștergerea datelor cu caracter personal, cele două noțiuni nu trebuie confundate. Mai mult, s-a opinat că dreptul de a fi uitat nu este un veritabil drept subiectiv, prin prisma dificultății identificării unor atribute ale acestuia, ci, mai degrabă, tinde să fie un concept juridic mai larg, cuprinzând mai multe drepturi subiective punctuale (cum ar fi, printre altele, dreptul la solicitarea ștergerii datelor cu caracter personal, dreptul la imagine etc.).